

end al anden Næringsvirksomhed. Det store Antal i denne Stilling fører ingenlunde til, at man faar sine Forretninger billigere udført. Naar der er et stort Antal Handlende, som konkurrere, vil man i Reglen derved opnaa, at Værerne sælges til den billigste Pris — ganske vist ogsaa ofte, at man faar flette og daarlige Værer — men det at Sagsførernes Antal er voxet i saa høj Grad, har ikke ført til, at Forretningerne ere blevne billigere; jeg tror tværtimod, at man kan sige, at de gennemgaaende ere blevne dyrere, og det hidrører fra, at naar der ikke er et tilstrækkeligt stort Antal Forretninger, saa er der en altfor stor Fristelse til at søge at bringe det mest Mulige ud af den enkelte Forretning, der betroes en Mand, fordi den Mand dog skal leve, og at det er muligt at bringe Noget ud deraf, at det lader sig gjøre, følger igjen deraf, at det ikke staar saaledes i den vedkommende Privatmands Magt at kontrollere sin Sagsfører som den, han staar i Forbindelse med i mange andre Forretninger. Fra det Dieblif han har overgivet sin Sag til Sagsfører, er han i visse Henseender, i mange Forhold saaledes voldgiven ham, at han ikke kan kritisere eller kontrollere ham. Det er med andre Ord et Tillidsforhold af ganske særlig Natur, som man ikke saa let kan sammenligne med Forholdene i nogen anden Næringsvei. Disse almindelige Bemærkninger har jeg tilladt mig at fremsætte for derved at paavise, at der slet ikke er noget Unaturligt i, at man med Hensyn til denne Virksomhed gaar en anden Vej, end man pleier at følge og lægger særlig Vægt paa at indskrænke Antallet af dem, der udøve Virksomheden. At dette Antal er meget stort, vil jo fremgaa af det forelagte Lovforslag, idet det ses, at der i 1887 og 1888 var et Antal af henholdsvis 723 og 737 Sagsførere. Antallet er saa stort, at det siden Loven 1868 er bleven mere end fordoblet, ja det er mere end tre Gange saa stort, som det var, da denne Lov udkom. Det er jo aldeles sikkest, at Forretningernes Antal kan ikke være tiltaget i den Grad, at et saadant Antal Sagsfører skulde være nødvendigt for at faae dem udført. I 1868 var det ganske vist en meget bedre Stilling at være Sagsfører, end det er nu; men det var dog ingenlunde saaledes, at navnlig Provindsagsførere vare Folk, der gjorde gennemgaaende store For-

retninger. Man kan altsaa sige sig selv, at naar der er et saa stort et Antal Sagsførere, maa det selvfølgelig gaa ud over Publikum, som maa betale en Del mere for sine Forretninger end tidligere. Men dette er ikke det Gæste, der kan anses over i den Tilstand, der er indtraadt efter Loven af 1868; ogsaa med Hensyn til Sagsførernes Kvalitet tror jeg, man maa være enig om, at denne Lov ikke har gjort det bedre. Det følger allerede deraf, at medens man tidligere for at opnaa en Sagsførerbestielse maatte i Reglen have arbejdet i en længere Arrække, og der altsaa var Betryggelse for, at den, der skulde paatage sig en selvstændig Virksomhed, havde modtaget en praktisk Uddannelse, idet de fleste Sagsførere paa den Tid upaatvilelig havde saa mange Forretninger, at man hos dem kunde finde Uddannelse, medens dengang Ingen kunde faae Udgang til selvstændig Sagsførervirksomhed uden ganske anderledes end nu at være i Besiddelse af Forudsætningerne for at kunne opfylde sine Pligter, fordres der efter den nye Lov kun Femogtyveaarsalderen og Ansættelse i 3 Aar hos en Sagsfører eller paa et Dommerkontor under Omstændigheder, under hvilke det kun i meget ringe Grad lader sig kontrollere, om den Mand, hos hvem den Vedkommende har Ansættelse, har givet ham Udgang til at lære Noget, hvortil blandt Andet hører, at Manden maa have Forretninger af den Betydning, at der kan være Udgang til at lære Noget i hans Forretning.

For at afhjælpe disse to Mangler, for det Første det overdrevent store Antal Sagsførere og dernæst den mindre omhyggelig og mindre paalidelige Uddannelse, har det foreliggende Lovforslag søgt at træffe nye Bestemmelser. Jeg skal tillade mig at anføre det Væsentligste af, hvad der i den Retning er foreslaaet. Det er da allerførst foreslaaet, at man ikke skal kunne faae Sagsførerbestilling med Femogtyveaarsalderen, men skal have opnaaet Trediveaarsalderen for at kunne virke selvstændig i denne Stilling. Nu veed jeg meget vel, at der er dem, der mene, at man burde gaa i modsat Retning og ogsaa gjøre Myndighedsalderen mindre, end den nu er. Det skal jeg i det Hele ikke indlade mig paa, men jeg mener, at det hele Spørgsmaal maa ses fra den Side, jeg har